

Reform av EU:s marknadsordningar för frukt och grönsaker?

Jordbruksdepartementet

2004-10-04

Dokumentbeteckning

KOM (2004) 549

Rapport från kommissionen till rådet och EU-parlamentet om förenkling av marknadsordningen för frukt och grönsaker.

1 Sammanfattning

Rapporten innehåller inga förslag till reform och inte heller någon ny information eller analys. Istället är det en genomgång av det förändringsarbete som skett inom sektorn sedan 1996. Rapporten avslutas med en rad frågor inför det framtida arbetet. Enligt kommissionen är syftet med rapporten att vara underlag till debatt i rådet och EU-parlamentet och beroende på utfallet av denna debatt kan lagförslag komma att presenteras i ett senare skede. Rapporten har följts av ett tilläggsdokument från kommissionen med statistik över tillgång och efterfrågan på frukt och grönsaker, faktauppgifter angående tillämpningen av stödet till producentorganisationer (PO) liksom statistik om budgetutfallet de senaste åren.

Förslaget

Genomgång av rapporten följer nedan.

Innehåll

Kommissionen inleder med att förklara att syftet med rapporten är att beskriva vilka åtgärder kommissionen vidtagit mellan 2002-2004 för att komma till rätta med brister i regelverket för frukt och grönsaker. Dessa åtgärder är:

Förändring av stöd för bearbetade persikor, päron och tomater som tidigare betalades till industrin med villkoret att dessa i sin tur betalade producenten ett visst minimipris. Via ändring i regelverket betalas stöd för bearbetning av

dessa produkter numera ut till PO, för den råvara som producenterna levererar via kontrakt till industrin.

2004/05:FPM08

Införandet av ett tak för gemenskapsfinansieringen av PO på 4,1 % av värdet av de saluförda produkterna per PO.

Bearbetningstaken för citrus har höjts samtidigt som interventionstaken har sänkts.

Förenkling av regelverket för erkännande av producentorganisationer.

Ökad subsidiaritet.

Reglerna för transnationella producentorganisationer har förtydligats.

Förenkling av regelverket för stöd till producentorganisationer.

Reglerna för medlemmarnas bidrag till driftsfonden har förenklats.

Reglerna för vilka åtgärder som är bidragsberättigande har förenklats.

Förenklade regler för stöd till bearbetade produkter.

Förenklade regler för stöd till citrussektorn.

Förenklingar inom stödet för intervention.

Åtgärder som stimulerar av gratisutdelning av återtagna produkter har införts.

Kontrollkraven har ändrats.

Det nationella ansvaret har ökat.

Förenkling av systemet för exportbidrag.

Ett anbudsbaserat exportbidragssystem har införts.

Specialfallet nötter.

Det 10-åriga program för nöttektorn som startades 1989 med stöd för att förbättra kvalitet och marknadsföring har ersatts med ett arealstöd.

Rapporten avslutas med att kommissionen presenterar följande nio frågor som underlag för kommande diskussioner:

1. Behövs en genomgripande reform av marknadsordningen?
2. Vad kan göras för att förenkla tillämpningen av stödet till producentorganisationer?
3. Vad kan göras för att förstärka koncentrationen av utbudet i områden där odlarna i ringa utsträckning är organiserade i producentorganisationer?
4. Skall de specifika tvärvillkoren för frukt och grönsaker finnas även i fortsättningen eller bör de integreras i det nya regelverket för tvärvillkor som utvecklades i GJP-reformen?
5. Vad kan göras för att förbättra kvaliteten på produkterna?

6. Vad kan göras för att förbättra hanteringen av krissituationer?
7. Finns det behov av radikala förändringar av stöd till citrus och bearbetade produkter?
8. Hur kan samverkan mellan stödet till landsbygdsutveckling och marknadsordningen för frukt och grönsaker förbättras?
9. Hur kan användningen av befintliga budgetmedel förbättras?

Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Eftersom rapporten inte innehåller något förslag påverkas inte svenska regler.

Budgetära konsekvenser

Eftersom rapporten inte innehåller något förslag påverkas inte budgeten.

Ståndpunkter

Svensk ståndpunkt

Rapporten innehåller ingen ny information eller någon analys. Sverige hade förväntat sig något mer från kommissionen än en redogörelse för tidigare förändringsarbete som avslutas med ett antal frågor. Sverige anser att den gemensamma marknadsordningen för frukt och grönsaker behöver en genomgripande reform för att öka dess marknadsanpassning. Även direkt budgetmässiga skäl talar för att reformera. Marknadsordningen kostar ca 1,5 mdr€.

Medlemsstaternas ståndpunkter

Under möten i rådsarbetsgrupp och i den ständiga jordbrukskommittén där rapporten och ovanstående frågor i denna diskuterats, har det framkommit att en majoritet av medlemsländerna inte önskar en genomgripande reform av marknadsordningen för frukt och grönsaker. Särskilt negativ har inställningen varit från de nya medlemsländerna och producentländerna kring Medelhavet. Ett fåtal medlemsländer har framfört att de önskar en genomgripande reform. Några medlemsländer har däremot påpekat att i ett förändringsarbete av nuvarande regelverk skulle det vara önskvärt att minska/avskaffa intervention och exportbidrag. En näst intill absolut majoritet av medlemsländerna ger sitt stöd till det nuvarande, delvis EU-finansierade, stödet till producentorganisationer.

Institutionernas ståndpunkter

Det finns ännu inget datum för när EU-parlamentet ska ha lämnat yttrande i frågan.

Remissinstansernas ståndpunkter

Rapporten har inte remitterats.

Fortsatt behandling av ärendet

Rådsarbetsgrupp den 26 oktober.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Rättslig grund är artikel 37 i EG-fördraget. EU-parlamentet ska yttra sig över rapporten.

Fackuttryck/termer

Producentorganisationer (PO): sammanslutningar av odlare av frukt och grönsaker som kan erhålla stöd från EU:s budget för vissa åtgärder såsom marknadsföring, investeringar, kvalitetsförbättring, ekologisk odling m.m.

Driftsfond: PO:s budget som delvis är finansierad av EU.

Tvårvillkor: för att få del av stöden till PO inom marknadsordningarna för frukt och grönsaker måste bland annat specifika miljövillkor uppfyllas. Genom reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken som beslutades 2003 (2004 för Medelhavsprodukter) införs tvårvillkor även för de nya frikopplade stöden. Tvårvillkoren har här utvidgats till att gälla även regler för folkhälsa, djurhälsa, växtskydd och djurskydd. Om dessa inte uppfylls till följd av en åtgärd som direkt kan anses bero på den enskilde jordbrukaren riskerar denne att förlora hela eller delar av det frikopplade stödet.

Frikopplade stöd: i detta sammanhang stöd till jordbrukare som ej är kopplat till produktionen.